

selskabet „Danmark“ 2 Millioner, „Nordisk Livsforsikring“ 1½ Million og „Det gensidige Livsforsikringsselskab Tryg“ 1 Million, i alt 20½ Mill. Kr. — for Anvendelsen af den halve Million, hvormed dette Beløb overskrider det Beløb, der foreslaas til Hypoteklaanefondens Forsyning med Laanemidler, skal jeg senere gøre Rede. Fra disse Livsforsikringsselskabers Side er der straks ved Henvendelsen fra Regeringen vist en udtalt Forstaaelse af den her foreliggende Opgaves ganske særlige Karakter og vist stor Redebonhed til at bidrage til Opgavens Løsning, hvilket ogsaa de opnaaede Laanevilkaar tilstrækkeligt bærer Vidensbyrd om. Og det er da meget at haabe, at denne Villie fra disse Institutters Side til at bringe Hjælp paa saa tilfredsstillende Vilkaar, som Tilfældet er, maa finde Forstaaelse her i den høje Rigsdag og ud over Landet og ganske særlig i de sønderjydske Landsdele. Laanebeløbene vil indgaa i „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“, efterhaanden som Livsforsikringsselskaberne opsamler dem, saaledes at de i det væsentlige vil være stillet til Disposition i Løbet af indeværende Aar, og i hvert Tilfælde saaledes, at i Juni Termin 1928 vil det hele Beløb være stillet til Disposition.

Der oprettes, som sagt, i Henhold til §§ 1 og 2 et Institut for Laan i sønderjydske Landejendomme mod 2den Prioritets Panteret. Instituttet kaldes „Sønderjydsk Hypoteklaanefond“, og det har Hjemsted i Haderslev. Det er ikke Hensigten, som jeg allerede har antydnet, med dette Laaneinstitut at give Adgang til en almindelig Prioritering mod sekundær Panteret i de sønderjydske Landsdele. Det er kun Meningen at aabne Adgang til at konvertere saadanne Laan bag 1ste Prioriteter, som desværre i stort Omfang er til Stede, kortvarige Banklaan, Veksellaan o. lign. Det er dette begrænsede Formaal, som har gjort det muligt at indskrænke det Beløb, der stilles til Laanefondens Disposition, til de nævnte 20 Mill. Kr. Laantagerne gaar naturligvis ind i et solidarisk Ansvar, i hvilket dog Staten deltager paa en Maade, som jeg om et Øjeblik skal gøre Rede for. Fondens Udlaansvirksomhed er tænkt udstrakt over 3 Aar, og det foreslaas derfor i § 2, 2det Stykke, at Udlaansvirksomheden skal ophøre med Udgangen af Maj Maaned 1930. Fonden maa i Henhold til § 3, 1ste Stykke, ikke yde Laan, som overstiger 25 pCt. af normale Kreditforeningslaan i den paagældende Ejendom, og de maa ikke sammen med foranstaaende Førsteprioritetslaan udgøre mere end i alt

75 pCt. af Ejendommens Værdi med Besætning og Inventar, men dog saaledes, at de i Loven nævnte Procenttal er Maksimumstal, og at der ikke for Laanefonden er nogen Pligt til i de enkelte Tilfælde at gaa op til disse Maksimumsgrænser. Naar der tales om Ejendommens Værdi med Besætning og Inventar, menes dermed dens normale Værdi i Handel og Vandel, den Værdi, til hvilken, efter al rimelig Beregning, Ejendommen altid vil kunne udbringes. Man er altsaa ikke gennem dette Udtryk bundet ved foretagne Vurderinger. Det er, som sagt, ikke Meningen, at dette Laaneinstitut skal beskæftige sig med Konvertering af Sparekasselaan i 2den Prioritet mod Kaution. Hvis der skulde skrides til en almindelig Konvertering, som dog ingenlunde kan siges at være begrundet ved de Forhold, som har foranlediget dette Lovforslag, vilde der være Brug for et Beløb af indtil 9 Mill. Kr. mere, og jeg vilde anse det for meget tvivlsomt, at et saadant yderligere Beløb kunde tilvejebringes paa de Vilkaar, som her er opnaaet med Hensyn til Tilvejebringelsen af de 20 Millioner.

Laanet ydes af Hypoteklaanefonden som Parilaan mod en aarlig Renteydelse af 5½ pCt., altsaa paa samme Vilkaar, hvorpaa Livsforsikringsselskaberne udlæner Beløbet til „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“, men der oprettes saa i Forbindelse med Hypoteklaanefonden en Risikoudligningsfond paa 2 Mill. Kr. Dertil anvendes for det første den overskydende halve Million, og den resterende halvanden Million tilvejebringes ved Henlæggelse i „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“ af 1½ Mill. Kr. af de Midler, som findes i Domænefonden. Denne Risikoudligningsfond oprettes med det Formaal, at man, hvis det skulde blive fornødent at udskrive ekstraordinære Indskud fra Laantagerne, da kan overføre et til disse ekstraordinære Indskud svarende Beløb fra Risikoudligningsfonden til Reservefonden, hvorved Risikoudligningsfonden deltager halvt med Laantagerne i det solidariske Ansvar med Hensyn til saadanne Indskud. Skulde Regnskabet for Fonden udvise, at Reservefonden paa et givet Tidspunkt oversteg 4 pCt. af Restgælden, vil der fra Reservefonden være at overføre det overstigende Beløb til Risikoudligningsfonden som Refusion af modtagne Tilskud, der ikke allerede maatte være tilbagebetalt. Ved Oprettelsen af denne Risikoudligningsfond undgaar man en aarlig Udligning mellem Hypoteklaanefonden og Statskassen. Opgøret mellem Laanefon-